Рослинний і тваринний світ своєї місцевості

5 клас

Рослинний і тваринний світ Криворіжжя

- Територія Криворіжжя, розташована в зоні центрального Правобережного степу.
- Степові тварини збереглися тільки на заповідних і природоохоронних ділянках (степовий заповідник «Асканія нова»).
- Сучасний стан тваринного світу мало нагадує фауну колишніх степових ділянок. Степові види пристосувались до існування в нинішніх умовах . Все більші території степу освоює людина (розорює степ для полів, насипає відвали, розробляє кар'єри). Така господарська діяльність призводить до зникнення багатьох видів.

Наша місцевість налічує багато різноманітних видів рослин, тварин та грибів.

Сьогодні на уроці ми розглянемо ті організми, які можемо побачити навесні, коли все починає оживати та розквітати.

• Видра річкова

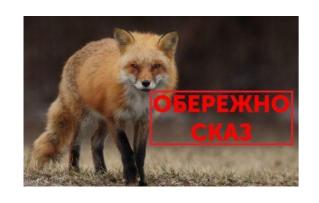
Місця оселення — річки, озера, стариці, ставки. У воді видра майстерно плаває і пірнає. Веде нічний спосіб життя, а вдень спить в норі. Живе в норі з 1–2 входами, що розташовані під водою і над нею; часто займає старі ондатрові та боброві житла. Живиться переважно рибою, хоч поїдає також багато жаб, раків, молюсків та різних водяних комах. Полює і на водоплавних птахів та мишовидних гризунів, зокрема водяних полівок. Спіймавши здобич, виносить її влітку на берег, а взимку на лід.

Лисиця звичайна

Забарвлення та розміри лисиць зустрічаються різні.

Чисельність лисиць помітно коливається за роками. На її стан впливають такі чинники, як кількість <u>гризунів</u>, погодні умови, наявність <u>інфекційних захворювань</u>.

Сказ – це гостре інфекційне захворювання всіх теплокровних тварин і людини, за якого уражається центральна нервова система, супроводжується паралічами і завжди закінчується - смертю.

Лебідь-шипун

Для сезонних перельотів до місць зимівлі лебеді збираються в багатотисячні зграї. Перебування в великій зграї гарантує птахам більшу безпеку від хижаків.

В негоду, коли через високі хвилі немає можливості добувати поживу, лебеді лягають на землю, ховають лапи й дзьоб в теплому оперенні і годинами терпляче чекають поліпшення погоди.

Дуже багато часу птахи присвячують догляду за своїм оперенням.

Лебеді-шипуни відрізняються лагідною вдачею і миролюбно ставляться до своїх родичів і інших птахів.

• Журавель степовий

- Найменший вид журавлів, його висота становить близько 89 см, а вага 2-3 кг.
- <u>Перелітний птах</u>. Прилітає у березні квітні. Гніздиться на ділянках з розрідженим травостоєм на цілинних <u>степах</u>, пасовищах, сільськогосподарських ланах.
- <u>Гніздо</u> на землі. Відкладає яєця у квітні червні. У кладці 1—3 <u>яйця</u>. Через місяць з'являються пташенята. Відлітає в серпні— вересні, інколи затримується до початку жовтня. Живиться переважно жуками, клопами, прямокрилими, частинами трав'янистих рослин, їх квітами та зерном.

ЖУК-олень

Рогач звичайний

В Україні вид був поширений майже на всій території. Жук- олень є найбільшим з твердокрилих фауни України, досягаючи, разом з «рогами», 7,5 см завдовжки. Живе в дуплах старих та мертвих дерев, живиться соком, що витікає з дерев.

Бджола медоносна

З давніх-давен бджоли медоносні відіграють надзвичайно важливе значення для людини, яка давно помітила користь від споживання меду, а також лікувальні властивості прополісу, теж важливого продукту діяльності бджіл.

Махаон

 Через своє яскраве забарвлення та великі розміри, вид часто потрапляє до колекцій.
Саме через це його внесено до Червоної книги.

Гадюка степова

- Рівнинна степова гадюка— велика змія з довжиною тіла близько 550 мм і довжиною хвоста 70—90 мм
- На суші гадюка пересувається досить повільно, але добре плаває і може підійматися на гілки чагарників і низькорослих дерев. У пошуках їжі вона відвідує колонії мишоподібних гризунів і гнізда птахів.
- Степова гадюка полює на дрібних хребетних тварин (мишоподібні гризуни, пташенята наземногніздових <u>птахів</u> та <u>ящірки</u>), комах (<u>сарана</u>, <u>коники</u>, <u>цвіркуни</u>) і <u>павукоподібних</u>. Молоді гадюки харчуються <u>комахами</u> і дрібними ящірками.

РОСЛИНИ

Ковила

Більшість видів ковили багаторічні, декілька видів — однорічні. Ці трави мають коротке кореневище, що іноді випускає дуже великий пучок жорсткого листя, згорнутого часто в трубку і схожого на дріт. Суцвіття волотисте, колоски містять по одній квітці,

РОСЛИНИ

Конвалія звичайна

Конвалія — квітка травня

Рослина ця — багаторічна тіньовитривала, росте загалом в тіні дерев у листяних та мішаних лісах.

Масовий збір конвалії призведе до знищення рослини. Вона потребує дбайливого ставлення, а подекуди — охорони, занесена до Червоної книги

Бережіть конвалію — окрасу нашої землі ї цінну лікарську рослину.

РОСЛИНИ

Сон

- Народні назви: сон-трава, анемона, сонзілля, сонник.
- Сон широколистий цвіте до розпускання листків. Як тільки розтане сніг, з товстого чорного кореневища починають відростати невисокі квітконосні стебла з поодинокими квітками на верхівці. Квітки надійно вкриті від весняних заморозків пухнастими листочками. Цвіте ця багаторічна світлолюбна рослина у квітні травні, запилюється комахами.
  - Після <u>запилення</u> квітки перетворюються у своєрідні пухнасті кульки.

Домашне завдання:

Підготувати інформацію про одну рослину та тварину нашої місцевості (6-8 речень) в робочому зошиті.

Зворотній зв'язок:

освітня платформа **Human** або ел. пошта valentinakapusta55@gmail.com